

**Узагальнення вивченого
з теми
«Лексикологія»**

Види слів за лексичним значенням

однозначні

одне (пряме) лексичне
значення:

фотоапарат

багатозначні

кілька значень
(пряме й переносні):

*свіжий салат,
свіжа ідея*

Загальноновживана лексика

Групи лексики	Приклади
Назви явищ та об'єктів природи	вода, повітря, дощ, мороз, сніг
Назви осіб за спорідненістю	батько, мати, дочка, син, брат
Назви осіб за професією	лікар, учитель, артист
Назви побутових предметів	стіл, стілець, ніж, хліб, стемя
Назви ознак	білий, зелений, близький
Назви дій, процесів і станів	ходити, сидіти, читати
Назви рослин і тварин	верба, ячмінь, жито, кінь
Назви на позначення кількості	один, п'ять, мало, багато
Службові слова	і, а, але, щоб, зате

Стилістично забарвлена лексика

Групи лексики	Приклади
Професійні слова і терміни	учитель, дошка, підмет, іменник
Діалектні слова	когут (півень), вуйко (дядько), топтанка (пюре)
Просторіччя	спінджак (піджак), булгахтер (бухгалтер)
Жаргонізми	шпора (шпаргалка), на шару (задарма), прикидон (одяг)
Офіційно-ділова лексика	наказ, протокол, довідка, заява

1. Багатозначним є кожне слово рядка

А теплий, крило, літати

Б ручка, медсестра, математика

В присудок, голова, солодкий

Г розцвітати, синиця, мама

2. Виділене слово вжито в прямому значенні в реченні

- А Гостре словечко коле сердечко (*Нар. творчість*).
- Б Над водами хиляться лози, лелека пливе в висоті (*М. Рильський*).
- В Чи буде хто, як матінка, любити, купаючи в любистку наші дні? (*В. Ксендзук*).
- Г Дзвенять німою тугою ліси, коли їх ніч тремтлива обнімає (*В. Симоненко*).

3. Загальноновживаним є кожне слово рядка

А суфікс, ділення, біосфера

Б проміння, працювати, синій

В базікати, котяра, періщити

Г благовісний, вікопомний, золотокосий

4. Прочитайте текст. Визначте, у якому реченні вжито синоніми, а в якому – антоніми.

(1) Удень тут було радісно й весело. (2) У воді біліло безліч водяних квітів, над ними кружляли різні комашки. (3) Тепер усе навколо перемінилося, кущі, на яких ще мить тому гралися веселі зелені листочки, потемніли, зробилися сумні, непривітні.

(4) Навкруги було так тихо, що навіть далеко в селі було чути людський гомін (За П. Висіканом).

1 синоніми

2 антоніми

2 бали

5. Синонімічний ряд утворюють слова

А привозити, привезений, привіз

Б ідеальний, уявний, фантастичний

В охайний, лагідний, тямущий

Г боязкий, полохливий, лякливий

6. У реченні *Хлопці грали у футбол старим м'ячем* антонімом до виділеного слова є

- А молодим
- Б новим
- В теперішнім
- Г нестарим

1 бал

7. Виділені слова є омонімами в рядку

А святкове вбрання, вбрання лісу

Б корінь дерева, корінь зла

В вулканічна лава, дерев'яна лава

Г солодка кава, солодкі сні

8. Виділене слово вжито в невластивому йому значенні в реченні

- А Хворого лікували травами.
- Б Вимкніть, будь ласка, світло.
- В Надія навчається в музичній школі.
- Г Автобус прибуде через два часа.

9. Складіть одне речення зі словом *м'який* у переносному значенні.

---

1 бал

10. Складіть невеликий текст у художньому стилі (4–5 речень), використавши стилістично забарвлені слова.
